

III Congrés Toponomasticon Hispaniae. XIV Congrés Internacional sobre Onomàstica Hispànica. «La circularitat de la toponímia i l'antroponímia hispànica: documentació, història, etimologia, geografia i cartografia, amb especial atenció a l'antic Regne de València» (Universitat de València, 9-12 d'abril de 2024). — La Universitat de València celebrà, a principis del mes d'abril, una fabulosa trobada científica dedicada a l'estudi de l'onomàstica, des de diferents vessants d'anàlisi, com a fil conductor. L'activitat, impecablement organitzada per l'infatigable prof. Emili Casanova Herrero i el seu equip de col·laboradors, acollí, d'una banda, la presentació anual de resultats dels diferents subprojectes que integren el projecte coordinat *Toponomasticon Hispaniae* i, d'una altra, les exposicions d'altres especialistes en onomàstica que no hi són vinculats. En total, es van acollir vint-i-dues ponències i més de quaranta comunicacions, concentrades en quatre denses però profitoses jornades de treball. L'endemà de Sant Vicent Ferrer, patró de València, es va encetar el congrés amb la benvinguda institucional, seguida de la conferència inaugural, a càrrec d'Ana Isabel Boullón Agrelo, IP (Investigadora Principal) del *Toponomasticon Hispaniae*, així com de la ponència de Josep Martines i d'un conjunt d'intervencions més breus.

El dia 10, durant la sessió matinal, es van oferir les ponències d'Ana María Cano González, Robert Poklington, Vicent Terol i Jordi Bolós, intercalades entre les aportacions de diversos comunicants. La sessió vespertina va repetir el mateix guió i va discórrer amb les conferències de Javier Giralt, Stefan Ruhstaller i Ana Zabalza i amb un altre enfilall de comunicacions d'un format necessàriament més breu.

El matí del dijous d'abril comptà amb les ponències de Joan Peytaví Deixona, Emilio Nieto Ballester, Antoni Mas Forners i Maria Reina Bastardas i Rufat, a les quals s'hi afegiren un petit grup de comunicacions lliures i les presentacions d'interessants projectes de toponímia desenvolupats per especialistes de l'àmbit italià a les universitats de Torí, Trento o Palermo, entre d'altres. A la vesprada, van tenir lloc les dissertacions de Toribio Fuentes Cornejo i Joan Ferreres Nos, set comunicacions breus i les exposicions del *Diccionari de cognoms* i dels llibres *L'empremta occitana en la història dels valencians a través dels cognoms* i *Bibliografia d'onomàstica valenciana*, a càrrec, respectivament, de Joan Peytaví i Mar Batlle, de Josep Saborit i d'Eva Montila i Elisa Pastor. Aquesta intensa jornada es va coronar amb un espectacle musical multilingüe encapçalat per Lluís Fornés, que va entusiasmar el públic assistent a la Sala d'Actes de la Facultat de Filologia i Traducció de la Universitat de València.

El 12 d'abril, darrer dia d'activitats, els ponents Manuel Pastor, Vicent Anyó, Mariano López Marín, Cristian Pardo, Rosa Gómez Casany i Enric Guinot, a més d'un altre grup de comunicants, tancaren les contribucions acadèmiques del congrés. La cirereta del pastís, ja al capvespre, consistí en una visita guiada pels vells carrers de València, tot tenint molt present la història i origen dels seus noms, i que romandrà en el record dels nombrosos experts que es donaren cita a la vora del Túria.

Claudia Elena MENÉNDEZ FERNÁNDEZ
Universidá d'Uviéu
Academia de la Llingua Asturiana

El Lectorat de català de la Universitat de Bucarest, guardonat per l'Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana (Barcelona, 12 d'abril de 2024). — Divendres 12 d'abril de 2024 es va celebrar a Barcelona l'acte de lliurament dels XXXV Premis «Josep Maria Batista i Roca – Memorial Enric Garriga Trullols 2023», convocats i concedits anualment per l'Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana (IPECC). El Lectorat de català de la Universitat de Buca-

rest va ser un dels guardonats de la 35a edició, conjuntament amb nou altres catalans i catalanòfils, residents fora dels Països Catalans, que s'han distingit per la tasca de manteniment de la presència catalana en el món i la difusió de la llengua i cultura catalanes a l'exterior.

L'IPECC va premiar el Lectorat de català de Bucarest —l'únic existent a tot el sistema universitari romanès— per la seva trajectòria acadèmica i cultural de més de tres dècades. L'ensenyament de la llengua catalana a la Universitat de Bucarest comença el curs 1992-1993, a través d'un conveni de col·laboració entre la Generalitat de Catalunya i la Facultat de Llengües i Literatures Estrangeres. Posteriorment, arran de la creació de l'Institut Ramon Llull, la Universitat de Bucarest signa un nou conveni per continuar garantint la presència dels estudis de català. Tanmateix, cal destacar que l'interès per l'estudi del català en l'àmbit romanès es remunta a la segona meitat del segle xx, a la mateixa Universitat com també a l'Institut de Lingüística "Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" de Bucarest, en el marc de la recerca de les llengües romàniques. Al llarg dels trenta anys d'estudis catalans a la Universitat de Bucarest, s'ha desplegat una activitat acadèmica ininterrompuda a favor de l'ensenyament i la promoció de la llengua, la literatura i la cultura catalanes. Una fita cabdal dels estudis de català s'assolí el curs 2005-2006, quan, en el marc del Pla Bolonya, s'introduí l'especialitat de català com a grau en Llengua i Literatura Catalanes, un fet realment excepcional en l'espai europeu més oriental (vegeu <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000283/00000074.pdf>> sobre l'ensenyament del català a Romania). Fins a l'actualitat, el Departament de Llengües i Literatures Romàniques, Clàssiques i Neogrec ha acollit set lectors catalans procedents de tot el domini lingüístic català, que juntament amb docents romanesos, professors col·laboradors, catedràtics convidats i l'alumnat romanès han contribuït i segueixen contribuint a la conservació, al desenvolupament i a la continuïtat del Lectorat. A part de l'oferta acadèmica, el Lectorat ha organitzat congressos, seminaris, jornades universitàries, actes divulgatius, presentacions de traduccions, projeccions de cinema català i concerts de música. Com a fites acadèmiques, val la pena assenyalar que, l'any 2018, el Lectorat català de Bucarest va acollir el XVIII Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes que promou l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC).

La relació de persones que han tingut una implicació directa en la docència del català i en la concepció i la consolidació del Lectorat català a Bucarest, per ordre alfabètic, és: Mioara Adeli-na Angheluță, Jana Balacciu Matei (guardonada amb el premi IPECC 2008), Oana-Dana Balaș (guardonada amb el premi IPECC 2020), Jordi Joan Cassany Bates, Mianda Cioba, Elena Ciutescu, Maria-Sabina Draga Alexandru, Glòria Roig, Neus Langa Chordá, Joan Llinàs Suau, Coman Lupu, Xavier Montoliu Pauli, Victor Peña Irlés, Sanda Reinheimer Ripeanu i Jordi Santiago Puchades.

Com a representant del col·lectiu del Lectorat de català de la Universitat de Bucarest, vaig participar en tots els actes previstos per al dia 12 d'abril. Va ser una jornada molt intensa que va començar amb una visita al Parlament de Catalunya, on ens va rebre la Molt Honorable Sra. Anna Erra i Solà, Presidenta del Parlament. Tot seguit, els guardonats, representants i acompanyants vam anar a l'Abadia de Montserrat, on ens va rebre el prior Bernat Juliol. A Montserrat vam poder escoltar el Cant de la Salve i el Virolai per part de l'Escolania de Montserrat. En tornar a Barcelona, vam participar a l'ofrena floral al monument a Josep Maria Batista i Roca a Barcelona, al carrer que duu el seu nom. La cerimònia de lliurament dels premis va tenir lloc la mateixa tarda, a l'Hotel Catalònia Plaça, al centre de Barcelona. Em va acompanyar-hi Xavier Montoliu Pauli, el primer lector de català que va acollir el Lectorat de Bucarest, actualment traductor literari del romanès al català. L'acte va ser inaugurat per Xavier Tudela, president de l'IPECC i cofundador dels premis, que va subratllar la importància de recordar i fer visible «l'existència d'una Catalunya Exterior que treballa des de l'anonimat, però amb eficàcia i perseverança». Hi van intervenir també Josep Puig, secretari IPECC, i Josep Puig Peiró, presentador de l'acte, tots dos membres també del Jurat

dels premis. A continuació cadascun dels guardonats o representants vam pujar a l'escenari a recollir la placa acreditativa i van fer un breu discurs. La jornada es va acabar amb un sopar amb els guardonats i acompanyants.

En el discurs d'agraïment (que es pot llegir integralment aquí <<https://www.facebook.com/CatalanaUniBuc>>) vaig voler reafirmar el compromís del Lectorat amb la llengua, la literatura i la cultura catalanes. El premi «Josep Maria Batista i Roca – Memorial Enric Garriga Trullols 2023» honra totes les persones que han participat, d'una forma o d'altra, en la tasca d'ensenyament i promoció del català a la Universitat de Bucarest, i és, més enllà d'això, un motiu d'orgull i benefici per a tota la comunitat universitària romanesa. La concessió d'aquesta distinció a la càtedra de català és un reconeixement afalagador dels esforços col·lectius constants que s'han fet des de la Universitat de Bucarest per mantenir viva la presència del català en el territori romanès però també un deure per seguir garantint la seva continuïtat en l'àmbit romanès i fonamentar els propers anys de Lectorat.

Elena CIUTESCU
Universitat de Bucarest

Inauguració del «Museu de Fonètica» a la Universitat de Barcelona (15 d'abril del 2024).

— El 15 d'abril del 2024 es va inaugurar el Museu de Fonètica, situat a la cinquena planta de l'edifici Josep Carner, a la Facultat de Filologia i Comunicació de la UB. Aquest espai acull la col·lecció d'instruments científics del Laboratori de Fonètica Eugenio Martínez Celdrán, i ofereix una perspectiva històrica sobre els avanços tecnològics en l'estudi de la fonètica.

Fundat el 1978, el Laboratori de Fonètica de la UB (<<https://www.ub.edu/phoneticlaboratory/>>) fou el primer laboratori universitari de fonètica a l'estat espanyol. L'any 2022 va rebre el nom del seu fundador i primer director, el Dr. Eugenio Martínez Celdrán, professor emèrit de la UB i reconegut fonetista. El laboratori ha estat essencial en el suport a la docència, la recerca i la transferència de coneixement, en el conjunt de la universitat i en l'estudi de la fonètica a escala europea i romànica. Dona suport a les classes pràctiques de diverses assignatures relacionades amb la fonètica, és la seu d'un equip especialitzat en fonètica experimental i fonologia de laboratori que desenvolupa projectes de recerca bàsica i aplicada, col·labora amb altres grups d'investigació i entitats privades, i coordina la revista *Estudios de Fonética Experimental*, en funcionament des del 1984.

Els antecedents d'aquesta exposició se situen a l'any 2018, quan el CRAI, a través d'Esther Acereda, va proposar una exposició per commemorar els 40 anys del Laboratori. La mostra va incloure diversos aparells històrics, llibres de fonètica i números de la revista *EFE*, i també es va crear una pàgina web per documentar l'esdeveniment. Des de llavors es va anar gestant la idea de crear un espai físic per a l'exposició permanent. Quan la situació epidemiològica ho va permetre, es va poder reprendre el projecte.

El Museu de Fonètica destaca per la seva col·lecció de més de cinquanta instruments científics, representatius de l'evolució tecnològica en l'estudi del so en les darreres dècades, i també de la democratització posterior de l'accés a l'anàlisi acústica. Entre els instruments es troben peces històriques com un espectrògraf analògic de 1968, dos espectrògrafs digitals de la dècada de 1980, un vistós magnetòfon de bobina oberta TEAC X-2000R, i un equip d'anàlisi electropalatogràfica de finals del segle xx. Totes aquestes eines il·lustren l'evolució tecnològica general i són testimoni de les innovacions metodològiques en la recerca fonètica.

Aquest projecte ha estat possible gràcies a l'esforç de diverses persones i institucions. La Dra. Lourdes Romera ha coordinat el projecte, amb el suport del Dr. Joan Borràs-Comes, la Dra. Wendy